

Pensjonistforbundet

Pensjonistforbundets handlingsprogram 2023 - 2026

Nynorsk - Kortversjon

Pensjonistforbundet

Torggata 15
0180 Oslo

Postadresse

Postboks 6714, St. Olavs plass
0130 Oslo

Tlf: 22 34 87 70

E-post: pf@pensjonistforbundet.no
www.pensjonistforbundet.no

Følg oss også på Facebook:

www.facebook.com/pensjonistforbundet

Innhold

Innleiing	6
Mål og program	7

---

1 Politisk påverknad	10
-----------------------------	-----------

---

2 Økonomi og arbeidsliv	12
--------------------------------	-----------

---

3. Aktivitet og medverknad	14
-----------------------------------	-----------

---

4. Helse og omsorg	16
---------------------------	-----------

Innleiing

Pensjonistforbundet - tydeleg, sterk og synleg!

Pensjonistforbundet er ein landsomfattande, livssynsnøytral og partipolitisk uavhengig organisasjon.

Vi er den største interesseorganisasjonen i landet for eldre og uføre, med over 250 000 medlemmer, 6000 tillitsvalde, 730 lokallag og 17 fylkeslag. Vi set dagsordenen for alle politiske saker i landet som gjeld eldre og uføre!

Verksemda vår har både ei politisk og ei sosial side. Vi kjempar for at eldre og uføre kan delta i samfunnet på like vilkår som alle andre, og ha gode og rettferdige økonomiske og sosiale levekår. Samstundes er vi ein møteplass for samvær, kurs og kulturopplevingar. Begge deler er nødvendige for å medverke til at eldre og uføre kan ha meiningsfylte liv.

Medlemmene er styrken og fundamentet vårt. Dess fleire medlemmer, dess meir får vi å seie politisk. Vi vil difor arbeide målretta for å behalde noverande medlemmer og verve fleire medlemmer. Dei politiske måla våre, den sosiale verksemda vår og medlemsfordelane våre skal tilpassast ønska og behova til medlemmene og til nye generasjonar. Vi skal vere ein tydeleg, sterk og synleg organisasjon over heile landet! Eldre og uføre er ei svært samansett gruppe, med ulik alder, bakgrunn, helse, utdanningsnivå, økonomi og interesser. Særleg er pensjonisttilværet i endring. Eldre lever lenger, har betre helse og utgjer ein stadig større del av befolkninga. Det medfører nye forventningar til og

blant eldre. Vi skal vise kva for ein ressurs eldre er og kan vere som aktive i arbeidslivet, som folkevalde, som pårørande og i frivillig sektor.

Dei politiske løysingane våre skal vere sosialt og økonomisk berekraftige. Vi kjemper for både samtidige og kommande generasjonar. Difor skal vi også engasjere oss i klima- og miljøsaker. Programmet vårt er utforma på eit solidarisk grunnlag, der omsynet til dei svakaste alltid kjem først. Meir likestilling, meir inkludering og mindre diskriminering er difor felles mål på tvers av programområda. Vi vil ha ei rettferdig fordeling av goda, og ein raus og sterk velferdsstat, finansiert av skatt etter evne.

Mål og program

Målet vårt er eit inkluderande og aldersvennleg samfunn. I programperioden 2023–2026 vil vi difor leggje særleg vekt på at eldre og uføre får meir å seie, kan delta meir, får betre økonomi, mindre einsemd, betre digitale ferdigheiter, og betre kvalitet på og likeverdig tilgang til helse- og omsorgstenester.

Programmet vårt er delt inn i fire kapittel:

1. **Politisk påverknad**
2. **Økonomi og arbeidsliv**
3. **Aktivitet og medverknad**
4. **Helse og omsorg**

Program- område

1. Politisk påverknad

Pensjonistforbundet vil ha større påverknad på fleire område nasjonalt, regionalt og lokalt. Vi skal framleis arbeide målretta for å oppnå resultat. Vi krev forhandlingsrett i dei årlege trygdeoppgjera. Vi skal få meir å seie ved å rekruttere fleire medlemmer, utvikle organisasjonen og samarbeide med andre organisasjonar. Vi skal vere ein inkluderande organisasjon for alle eldre og uføre.

Prioriterte satsingsområde:

- **Politisk påverknad**
- **Forhandlingsrett**
- **Organisasjonsutvikling**

Pensjonistforbundet skal framleis vere ein tydeleg, sterk og synleg aktør på vegner av pensjonistar og uføretrygda. Gjennom politisk påverknad vil vi arbeide for å styrkje dei økonomiske og sosiale levekåra deira. Det medfører ei heilskapleg og brei satsing på fleire politikkområde.

Vi meiner at å forhandle om eigne inntektsvilkår er ein demokratisk rett. Med forhandlingsrett kan trygdeoppgjera brukast til sosial omfordeling, slik at dei som har minst, kan få noko meir enn andre. Oppgjera kan i tillegg brukast til å diskutere avbøtande tiltak for å sikre sosial utjamning og reformer som løyser behov i samfunnet. Vi vil samarbeide med dei store arbeidstakarorganisasjonane om dette.

Talet på eldre aukar stadig, og eldre utgjør ein stadig større del av folketalet. Over ein million personar får alderspensjon frå folketrygda. Dess fleire vi representerer, dess større sjanse er det for å bli høyrde. Difor skal Pensjonistforbundet jobbe aktivt for å behalde og rekruttere fleire medlemmer, både individuelle og kollektivt tilslutta.

Pensjonistforbundet vil arbeide for:

- **Auka politisk påverknad nasjonalt, regionalt og lokalt**
- **Forhandlingsrett i trygdeoppgjeret**
- **Fleire medlemmer**
- Styrking av det politiske samarbeidet med andre organisasjonar
- Landsdekkande opplæring av eldreråda
- Fagleg og politisk styrking av fylkeslaga og lokallaga våre
- Fleire lokale og regionale samarbeidsutval
- Kompetanseutvikling for tilsette og tillitsvalde
- Etablering av sentralt organisasjonsutval
- Atterreise Eldreombodet
- Vidareutvikle SAKO-samarbeidet

2. Økonomi og arbeidsliv

Pensjonistforbundet meiner at alderspensjonar må halde tritt med lønnsveksten. Dagens reguleringsregime aukar skilnadene mellom både lønsmottakarar og alderspensjonistar, og mellom alderspensjonistane. Minste pensjonsnivå må aukast til eit nivå over fattigdomsgrensa i EU. Eldre som ønskjer å stå i arbeid, må få same høve til det og rettar som andre arbeidstakarar.

Prioriterte satsingsområde:

- **Regulering av alderspensjon i folketrygda om lag som lønnsvekst**
- **Auka minstepensjon**
- **Eit aldersinkluderande arbeidsliv**

Pensjonistforbundet vil at folketrygda skal vere berebjelken i pensjonssystemet vårt. Det skal vere mogleg å leve av uføretrygd og alderspensjon frå folketrygda. Individuell pensjonssparing skal ikkje erstatte gode kollektive løysingar.

Vi vil arbeide for eit inkluderande arbeidsliv. Det inneber at arbeidslivet må verdsetje eldre og uføre arbeidstakarar ved å gi dei same mogleik og rettar som andre arbeidstakarar, og at arbeidsinnhald og -mengd må tilpassast ved behov.

Pensjonistforbundet vil arbeide for:

- **Regulering av alderspensjon om lag som lønnsvekst**
- **Auka minstepensjon**
- **Eit aldersinkluderande arbeidsliv**
- Ei rettferdig levealdersjustering
- Halde fast på 67-årsgrensa for rett til uttak av alderspensjon utan vilkår i folketrygda
- Anstendig inntekt for uføre
- Gjeninnføring av etterlatnepensjon
- Betre regulering av fripolisar
- Fjerning av samordningsfella
- Framleis øvre aldersgrense på 72 år i arbeidsmiljølova
- Rett til sjukepengar og dagpengar for eldre arbeidstakarar
- Eit solidarisk skattesystem
- Auka bustønad

3. Aktivitet og medverknad

Nye generasjonar eldre er friskare og lever lenger enn nokon gong. Livet som pensjonist er i endring. Stadig fleire eldre kan og vil ta del i samfunnet slik dei alltid har gjort. Det er helsefremjande og nyttig for samfunnet. Pensjonistforbundet vil difor ha eit aldersvennleg samfunn som gir høve til større aktivitet og medverknad.

Prioriterte satsingsområde:

- **Meir opplæring i digitale verktøy**
- **Aldersvennlege lokalsamfunn**
- **Mindre aldersdiskriminering**

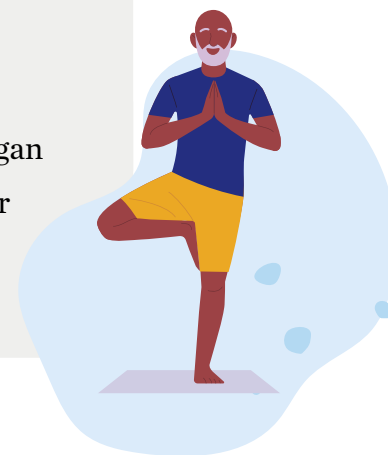
Digitalt utanforskap inneber manglande tilgang til eller høve til å bruke digitale tenester som er nødvendige for å få innfridd rettar og behov. Om lag 600 000 vaksne manglar nødvendig digital kompetanse. Berre halvparten av desse er eldre. Digitalt utanforskap er difor ei varig utfordring som ikkje vil bli borte over tid. Uføre er overrepresenterte blant yngre utan tilstrekkeleg digital kompetanse.

Eit inkluderande og aldersvennleg samfunn inneber at eldre og uføre kan bu heime så lenge dei sjølv ønskjer, vere med på aktivitetar dei er interesserte i, komme seg omkring til fots, i bil eller med kollektivtrafikk, vere med å bestemme og ikkje bli utsette for diskriminering. Ein føresetnad for det er aktiv planlegging og tiltak på tvers av fleire sektorar. Auka aktivitet og medverknad er bra for den enkelte, nyttig for andre, og betyr sparte kostnader for fellesskapen.

Formell og uformell aldersdiskriminering gjer det vanskeleg for eldre å vere aktive og delta. Det første er aldersgrenser som ikkje er saklege og forholdsmessige. Det siste er haldningar overfor og blant eldre. Bli det mindre formell diskriminering, vil det også bli mindre uformell diskriminering og vice versa. Det er difor nødvendig å kjempe mot begge former for aldersdiskriminering.

Pensjonistforbundet vil arbeide for:

- **Meir digital opplæring**
- **Aldersvennlege lokalsamfunn**
- **Mindre aldersdiskriminering**
- Fleire møteplassar
- Fleire tilpassa bustader
- Auka medverknad i folkevalde organ
- Auka medverknad i frivillig sektor
- Fleire medlemmer med minoritetsbakgrunn

4. Helse og omsorg

Stadig fleire eldre fører til auka etterspørsel etter helse- og omsorgstenester. Helse- og omsorgstenestene må styrkjast med fleire fastlegar, fleire tilsette, fleire sjukehussenger og fleire plassar i sjukeheimar og omsorgsbustader. Samhandlinga mellom sjukehusa og kommunane må bli betre. Og det er behov for meir kunnskap om aldring og helse.

Prioriterte satsingsområde:

- **Fleire fastlegar**
- **Fleire sjukeheimar og omsorgsbustader**
- **Fleire tilsette i omsorgstenestene**
- **Betre samarbeid mellom spesialisthelsetenesta og kommunane**
- **Tannhelse må inngå i eigendelsordninga**
- **Meir forskning på demens**

Ein trygg alderdom inneber at samfunnet planlegg og byggjer for innbyggjarane i alle fasar i livet. Med auka alder aukar behovet for helse- og omsorgstenester. Blant eldre er det fleire kvinner enn menn. Eldrehelse er difor i stor grad kvinnehelse. Eldre må vere trygge på at dei får dei tenestene og den omsorga dei har behov for. At det er tilstrekkeleg fastlegedekning. At dei kan ta imot tenester i eigen heim, men få plass i omsorgsbustad eller på sjukeheim om omsorgsbehovet aukar. At dei ved behov blir greidde ut og får behandling på sjukehus. At dei ikkje blir diskriminerte ved tildeling av helsetenester. Og at dei ikkje blir utskrivne for tidleg frå sjukehus.

Pensjonistforbundet vil arbeide for:

- **Fleire fastlegar**
- **Fleire sjukeheimar og omsorgsbustader**
- **Auka kompetanse og fleire tilsette i omsorgstenestene**
- **Betre samarbeid mellom spesialisthelsetenesta og kommunane**
- **Tannhelse må inngå i eigendelsordninga**
- **Meir forskning på demens**
- Likeverdig tilgang på helse- og omsorgstenester
- Auka merksemd og meir kunnskap om rus og psykisk helse
- Auka kunnskap om og førebygging av vald mot eldre
- Betre rettar for pårørande
- Betre pasientreiser
- Auka beredskap
- At lokale sjukehus blir bevarte og får tilført ressursar, oppgåver og kompetanse

Pensjonistforbundet
Torggata 15
0180 Oslo

Postadresse
Postboks 6714, St. Olavs plass
0130 Oslo

Tlf: 22 34 87 70
E-post: pf@pensjonistforbundet.no

www.pensjonistforbundet.no
www.facebook.com/pensjonistforbundet

Tydeleg, sterk og synleg